

vil allerede tilstrækkelig være givet min Stilling ligeoverfor Spørgsmaalet. — Jeg kunde altsaa indskrænke mig hertil med Hensyn til § 1, men jeg skal dog tilføie, at selv om jeg ikke havde den bestemte Anskuelse, at den foreslaaede Forandring kun kan foretages gjennem en grundlovmæssig Behandling, har Sagen for mig dog ogsaa andre Betæneligheder, som jeg vil nævne. Det forekommer mig nemlig at være noget haardt ligeoverfor Kommunerne at erklære, at enhver Fattigunderstøttelse, som er to Aar gammel, skulle de ikke have nogen Ret til at forlange refunderet. Nu veed jeg vel, at Retten til at faae refunderet er begrændset for Landets Bedkommende, men den gjælder fuldt for Kjøbenhavn, og ved en almindelig Lov at bestemme, at Kommunen i intet Tilfælde skal kunne forlange refunderet en tidligere Fattigunderstøttelse, forekommer mig noget hensynsløst ligeoverfor Kommunerne. Jeg vil ogsaa erklære, at jeg deler den Anskuelse, som blev udtalt af den sidste ærede Taler (Brig), at det turde være betæneligt at borttage den Spore til Selvvirksomhed og Selvhjælp, som ligger deri, at den Mand, der er i det Tilfælde, at han kommer i Afhængighedsforhold ved at modtage Fattigunderstøttelse, som han ikke kan tilbagebetale, ikke kan udøve sine politiske Rettigheder. Det forekommer mig, at man maa vel vogte sig for at borttage fra Grundloven, og i det Hele fra Lovgivning, Jaadanne Bestemmelser, som anspore til Selvhjælp og Selvvirksomhed, som skjærpe Værsfølelsen og Selvstændighedsfølelsen; thi det vil kunne have Følger, der maatte kunne være temmelig betænelige. Jeg skal forøvrigt ogsaa gjøre opmærksom paa, at Vedtagelsen af Bestemmelser som de her foreslaaede rækker videre, end den ærede Forslagsstiller efter min Formening tilsigter. Det ærede Medlem har vistnok i dette Dieblit nærmest tænkt paa Bevarelsen af Valgretten for de Paagjældende. Bestemmelserne om Betingelserne for Vægtstabs Indgaælse berøres imidlertid ogsaa deraf, og Betingelserne for Valgrets Udøvelse til kommunale Bestillinger berøres ligeledes deraf. Det er altsaa langt videre end netop til den politiske Valgret, at Vedtagelsen af et saadant Lovforslag vil naae. — Hvad angaar Lovforslagets § 2, tilstaar jeg, at det ogsaa stiller sig midst talt overordentligt tvivlsomt for mig, om man ved en forandret Begrebsbestemmelse paa indirekte Maade kan influere paa Grundlovens Bestemmelser. Der er for mig ikke nogen Tvivl om, at Lægehjælp, Sygehjælp osv. ere baade paa den Tid, da Grundloven blev skrevet, og lige til dette Dieblit blevne betragtede som Fattigunderstøttelse, og at dette som Følge deraf har den samme Indflydelse paa den Paagjældendes Valgret som anden Fattigunderstøttelse. Derimod er det for mig ganske vist meget tvivlsomt, om der, naar man nu siger, at Modtagelse af Hjælp

paa den Maade ikke skal betragtes som Fattighjælp, da ligefrem med Nødvendighed følger deraf, at en saadan Fattighjælps Modtagelse saa heller ingen Betydning har med Hensyn til Betingelserne for Udøvelse af den Paagjældendes Valgret. Jeg skal imidlertid ikke i dette Dieblit komme videre ind paa en Undersøgelse deraf, fordi det forekommer mig, at denne Sag egner sig overmaade lidt til Drøftelse ved dette, jeg kan næsten sige, Leilighedsløvsforslag. Det er et Spørgsmaal af den Betydning, at det maatte behandles i Forbindelse med den hele Materie; det maatte medtages ved Behandlingen af en Fattiglov, hvor man kunde komme til at tage det under Overveielse i Forbindelse med andre Punkter, som maatte kunde have Betydning med Hensyn til, hvad man vil gjøre paa dette Punkt. Men ved denne Leilighed at indføre Bestemmelser af Betydning som denne, anser jeg for fuldkommen urigtigt. — Det vil af hvad jeg har udtalt altsaa ses, at jeg ikke kan Andet end modsætte mig dette Lovforslag.

Tauber: Den høitærede Ministers Svar har ikke været opmuntrende for dette Lovforslags Gjennemførelse, men jeg maa rigtignok ogsaa tilstaa, at de Betragtninger, der bleve gjorte gjældende af den høitærede Minister, forekom mig at staa i ikke ringe Modstrid med de Grundfætninger, der ere blevne gjorte gjældende ved andre Leiligheder i Lovgivningen. Hovedbetragtningen fra den høitærede Ministers Side er jo den, at det skulde være grundlovsstridigt at vedtage et Lovforslag af denne Natur og da først og fremmest Lovforslagets § 1; men det forekommer mig, at den høitærede Minister mod Slutningen ogsaa udsatke den nævnte Betænelighed, den nævnte Indbenyning til Lovforslagets § 2, skjøndt ikke i saa bestemte Udtryk, som med Hensyn til § 1. Der staaar ganske sikkert i Grundloven, at Valgret til Folkethinget er betinget af, at Bedkommende ikke har modtaget Fattigunderstøttelse, som ikke er eftergivet eller tilbagebetalt, men jeg tillader mig at henvise til selve Valgloven, hvor der findes adskillige andre Punkter af Grundlovens Valgbestemmelser, som ere blevne undergivne en formildende Fortolkning ved selve Valgloven, og som ere blevne vedtagne af den samme grundlovgivende Rigsdag, som vedtog Grundloven. Jeg skal henvise til § 2 i Valgloven af 12te Juli 1867, hvori der siges, at Ingen kan anses som uberygtet, som ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, og at derefter efter den almindelige af Alle anerkjendte Fortolkning indskrænker Berygtethed sig til det Tilfælde, hvor Bedkommende ved Dom er funden skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling. Fremdeles staaar det i Grundloven, at den, som ikke er raadig over sit Bo, kan ikke udøve Valgret, men efter Valgloven er det faktisk blevet indskrænket hertil, at den, som paa den Tid,